తాజ్‌మహల్

యం. ఉమామహేశ్వరరావు

యమునానది గంభీరంగా, చప్పుడురాని అడుగులువేస్తూ నడుస్తున్న మృగరాజులా కదుల్తోంది.

పైన వెన్నెల లోకానికి మురిపాల వెలుగులుపోస్తూ మురిసిపోతోంది. యమున మధ్యలో అక్కడక్కడా బుడుంగుమని మునిగి తేల్తూవున్న చిన్న చిన్న చేపలు వెన్నెల విందులు ఆరగిస్తూ మరల మునిగిపోతున్నాయి. నీలిరంగు చీర తెల్లటి బోర్డరులా ఒడ్డుపైన అక్కడక్కడావున్న చిన్నచిన్న కట్టడాలు వెన్నెలకాంతికి మెరుస్తున్నాయి.

చుట్టూ నిశ్శబ్దం రాజ్యమేలుతోంది. అక్కడకు కొంతదూరంలో ఆగ్రాకోట పుడమితల్లి ఒంటిమీది పచ్చలహారంలా ధగధగా మెరిసిపోతోంది.

అంతా నిశ్శబ్దం...

గాలి చల్లగా స్పర్శిస్తోంది. ఆ సమయంలో ఆ చీకటినికోస్తున్న వెన్నెల కిరణాల కాంతులు పడుతున్న యమున ఒడ్డులో ఎవరిదో నిశ్శబ్దరోదనం యమున గర్భాన్ని చీల్చుకుంటూ... గాలిని దూసుకుంటూ నిశ్శబ్దప్రకృతి ఎదలో శబ్దభేదితో ఛేదించినట్లుగ్గా వినిపిస్తున్నదా రోదనం.

పగటి సూర్యుడి వెచ్చటి కిరణ కాంతులకు వడిపోయి, రాత్రి దిక్కుతోచక నిశ్శబ్దంగా శోధిస్తున్నట్లుగా ఉంది.

ఒడ్డును తాకుతున్న ఆగ్రా పరిసరంలో... ఆ సమయంలో... ఒంటరిగా... దిక్కులేనట్లుగ్గా... వస్తున్నదా రోదనం.

అక్కడక్కడా విసిరేసినట్లున్నాయి సమాధులు: భారతసర్వం సహా సామ్రాజ్యాన్ని నిరాటంకంగా పరిపాలించిన తురుష్క ప్రభువుల శరీరాలు విగత జీవాలుగా ఆ సమాధుల్లో శాశ్వతనిద్రలు చేస్తున్నాయి

రాజులు... పేదలు... శూరులు... ధీరులు... భాగ్యశాలురు... అభాగ్యులు... నిందితులు... అసాధ్యులు... కీర్తికాముకులు... ఎందరో ఆ నేలలో... ఆ మట్టి గర్భంలో నిద్రలు పోతూ జీవితంబుద్బుదం అనీ కీర్తి అజరామరం అనీ చాటుతున్నాయి.

ఒక్కొక్క సమాధిపై వాడివత్తలైపోయిన పూల చెండులు ఎన్నెన్నో ఉన్నాయి. విగతమైన వాటితో నేస్తం గట్టినట్లుగ... ఆ సమాధులపైన కరుణారసపూరితంగా పడివున్నాయవి.

అప్పుడు... అక్కడ... ఓ సమాధి దగ్గర మోకాళ్ళు రెండూ వంచుకుని, శిరస్సును నేలకు దించుకుని, ఆ నిశ్శబ్ద ప్రకృతిలో గుండెలనిండుగా గంపెడు దుఃఖంతో కుమిలి కుమిలి రోదిస్తున్నాడతను. ఆ రోదనలో గుండెలివిసే 'శక్తి'ఉంది... అతను షాజహాన్.

యమునకే మాట్లాడటం వస్తే?!...

ప్రకృతికే పలకరించడం వస్తే?!...

ప్రాణాలకు ప్రాణాలు ఫణంగా పెట్టే స్నేహితునిలా, అతని భుజంమీద తట్టి, కన్నీరు తుడిచి, హృదయానికి హత్తుకుని లాలించి ఉండెడివి. కానీ... యమున మాట్లాడలేదు మేళంగా కదుల్తోంది బాధతో... ప్రకృతి నెమ్మదిగా స్పర్శిస్తోంది కన్నులు నిండిన కన్నీటితో...

"జహాపనా!!"

ఎవరో వెనగ్గా నించుని తనను పిలిచినట్లయి వెనక్కు తిరిగాడతను.

ఆంతరంగిక సలహాదారుడూ, సచివుడూ, బంధువూ అయిన 'ఖాన్'నించుని ఉన్నాడు.

"ప్రభూ! సకల భారతసామ్రాజ్యాన్నీ నిరాటకంగా పరిపాలిస్తున్న ప్రభువు యిలా అర్ధరాత్రివేళలో... శ్మశాన భూమిలో, ఈ చిక్కటి నిశ్శబ్దంలో జాలిగా దుఃఖించదగునా?! నిర్భాగ్యుల గుండెల్లో కన్నీరు తుడిచి పన్నీరు చిలకరించే ప్రభువులు మీకీ దుస్థితి తగదు..."

షాజహాను కన్నుల్లో నీటి బిందువులు జలజలా రాలేయి. "నా ముంతాజ్ లేని ఈ సామ్రాజ్యాధిపత్యం నాకొక గడ్డిపోచతోసమానం... నా జీవితంలో వెలుగులు నింపి, తను చీకట్లోకి నడిచింది. తన కనుసన్నల్లో నన్ను నడిపించి, తను 'కాలపాశం'వెంట కదిలి వెళ్ళిపోయింది..."

ఖాన్ షాజహాన్‌వంక అయోమయంగా చూసేడు.

"అవును ఖాన్... అందుకే... నా ముంతాజ్ చనిపోలేదు. బ్రతికే ఉండాలి... ఆమె ఉనికి అమరంగావాలి... అందుకు నా జీవిత సర్వస్వాన్నీ ధారపోస్తాను. ఆమె సమాధిపై 'మహల్'నిర్మిస్తాను... ఈ సర్వ ప్రపంచంలోని సౌందర్యాన్నంతా ప్రోగుచేసి... రాసిపోసి... పోతపోస్తాను..."

స్థిర నిశ్చయంతో హఠాత్తుగా లేచేడతను. అతని చూపులు మారేయి. ఆ చూపుల్లో పట్టుదల ఝరీ ప్రవాహంలా కదుల్తోంది. ఆ కన్నుల కాంతుల్లో భావి భారతదేశానికి ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిని సంపాదించిపెట్టే ఓ అంధమైన... సుందరమైన... మహల్ నిర్మాణం...

"అవును... అది షాజహాను తన భార్య ముంతాజ్‌కోసం నిర్మించబోయే అపురూప మహల్... తాజ్‌మహల్... తాజ్‌మహల్...

* * *

ఆ ఇంట్లోకీ— వరండాలోకీ అప్పటికి ఏ పదిసార్లో తిరిగాడు రామచంద్రం.

అడుగు తీసి, అడుగు వేస్తుంటే కాళ్ళ వణకసాగేయి. నరాలు స్వాధీనం తప్పినట్లయి ఒళ్ళు తూలసాగింది. అతని బలహీనమైన చేతులు ఆ ఇంట్లోని ప్రతీ అంగుళాన్నీ ఆప్యాయంగా, అచంచలప్రేమగా, ప్రీతిగా, ఆదరంగా స్పృజించాయి. అతని కళ్ళల్లో కన్నీటి చారికలు. తడిచారిక కనుకొలకులనిండా వెచ్చటి నీళ్ళు అతని వ్యధిత హృదయంలోంచి ఆర్తిగా... ఆవేదనగా... బయటకు వస్తున్నాయి. ఒకింతసేపు ఆగేడు. అతను అలా ఆగిపోయిన చోట, ఆ గోడమీద... జానకీదేవి ఫోటో...

కూర్చుని, చిర్నవ్వులు నవ్వుతూ... వెన్నెల జల్లుల్లాంటి చూపుల్ని ప్రసరిస్తూ రెండు ప్రక్కలా మాణిక్యాల్లాంటి యిద్దరు పిల్లల్ని నిలబెట్టుకుని ఉంది.

"జానకీ!!..." రామచంద్రం గొంతు గద్గదంగా అయిపోయింది. "అయిపోయింది జానకీ... ఇక... ఈ ఇంటికీ, నాకూ, అనుబంధం తీరిపోయింది. ప్రతినిముషం, ప్రతిగంటా, ప్రతిరోజూ, కళ్ళల్లో ఒత్తులు వేసుకుని, గుండెల్లో కాంక్షలు దాచుకుని, ఎంతో ప్రేమతో కట్టుకున్న మందిరం చేజారిపోతోంది... నీ కోరిక ప్రకారంగా, నీ అనురాగ చిహ్నంగా రాత్రింబగళ్ళు శ్రమించి నిర్మించుకున్న ఈ నిలయం, నా గుండెల్లోంచి, నా మనస్సులోంచి శాశ్వతంగా దూరమయ్యే పరిస్థితి ఎదురైంది జానకీ!!"

రామచంద్రం దృష్టి ఫోటోలో, జానకీదేవి ప్రక్కనే నించుని చిలిపిగా, అమాయకంగా, ఆనందంగా నించుని చూస్తున్న కొడుకులపైన పడింది.

"అవును... వీళ్ళే! వీళ్ళే జానకీ... వీళ్ళే యిప్పుడు నా పాలిట శత్రువులైనారు. వీళ్ళే మన కలలపంటని పొంగిపోయాం. మన జ్ఞాపకాల తీపి సుధాబిందువులని ఆనందించాం. మన అనురాగ చిహ్నాలని మురిసిపోయాం... కాని, వీళ్ళు మనపాలిట శత్రువులైనారు. అనురాగం, ఆప్యాయత అనేపదాలకు ఎంతో దూరంగా వెళ్ళిపోయారు జానకీ! వీళ్ళిప్పుడు నేలవిడిచి సాము చేస్తున్నారు. నిప్పులకుంపటిని కాళ్ళక్రింద పెట్టేరు. మన దాంపత్యచిహ్నమైన ఈ ఇంటిచుట్టూ అనురాగ పందిరి వేస్తారని ఆశించాం— కానీ, వీళ్ళు ముళ్ళ పందిరి వేస్తున్నారు."

ఎంతో ఆవేదన ఉప్పెనలో మునిగిపోతూ నిస్సత్తువుగా అలాగే నేలమీద కూలబడి పోయాడు రామచంద్రం. అతని కళ్ళల్లో గతంకదిలింది. మనస్సు రవంతసేపు ఆ దృశ్యాల్ని మననం చేసుకుంది. సరిగ్గా పదేళ్ళు వెనక్కు రామచంద్రం వెళ్ళిపోయాడు.

* * *

ఆ గదిలో ఓ మంచంమీద పడుకుని ఉందామె. నీర్సంవల్ల ఎండిన కట్టెమాదిరిగా ఉందామె. ఆమె నుదిటిమీద పట్టిన స్వేదబిందువుల్ని ఆప్యాయంగా తుడుస్తూ కూర్చున్నాడు రామచంద్రం. ఆమె కాళ్ళ దగ్గరగా మురళీ, మధు బేలగా, దీనంగా నించుని తల్లినీ తండ్రినీ మార్చి మార్చి చూస్తున్నారు.

"ఏమండీ!!"

ఆ పిలుపుకు తలపైకెత్తి చూసేడు

అవును వాళ్ళే ... వీళ్ళే జానకీ! వీళ్ళే ఇప్పుడు నా పాలిట శత్రువులైనారు. వీళ్ళేమన కలల పంటని పొంగిపోయాం. మన జ్ఞాపకాల తీపి సుధా బిందువులని ఆనందించాం. మన అనురాగ చిహ్నాలని మురిసిపోయాం ... కానీ, వీళ్ళు మన పాలిట శత్రువులైనారు. అనురాగం, ఆప్యాయత అనే పదాలకు ఎంతో దూరంగా వెళ్లిపోయారు జానకీ ...!

రామచంద్రం.

ఆమె గొంతులోంచి వెలువడిన ఆ పిలుపుకు ఒకప్పుడైతే ఎంతోపరవశించి తన్మయం చెందేవాడే. ఆప్యాయంగా, అనురాగంతో ఆమె చెక్కిళ్ళను అలవోకగా స్పృశించేవాడే... తమకంతో గుండెలకు హత్తుకునేవాడే...

భర్తచూపుల్ని గమనించిందామె.

"పిల్లల్నీ, మిమ్మల్నీ వదిలివెళ్ళిపోతున్నాను. ఈ జన్మకింతే! మళ్ళీ జన్మంటూ వుంటే మీకు భార్యగానే పుడతాను.''ఆగిపోయిందామె. ఆమె గుండెల్లో ప్రకంపనాలు వెల్లువలా తీరం కోసం పరుగులిడుతున్నాయి.

ఆమె పరిస్థితిని అంచనా వేసుకున్నాడు రామచంద్రం.

"ఊరుకో జానకీ... ఎక్కువ మాట్లాడొద్దు. హాయిగా నిద్రపో!''

పిచ్చిదానిలా భర్తవంక చూసిందామె.

"నిద్రపోతానండి. తప్పకుండా నిద్రపోతాను. మీ మాట కలలోకూడా కాదనను. కానీ...''

మాటలు రావడంలేదు ఆమె గొంతులోంచి. దుఃఖంతో గొంతు పూడుకుపోయింది.

"జానకీ! కాసేపు మాట్లాడకు. నిద్రపో జానకీ... నిద్రపో... నువ్వలా మాట్లాడుతూ ఆయాస పడుతుంటే భరించలేకపోతున్నాను జానకీ!!''

కాని జానకి ఆగిపోలేదు. బరువుగా వాలుతున్న కనురెప్పల్ని బరువుగానే రెప రెపలాడించింది.

"జానకీ!! వీళ్ళకోసం నువ్వు బ్రతికి తీరాలి. వీళ్ళ లేతమనసులు తల్లిప్రేమకు దూరం కాకుండా ఉండేందుకైనా నువ్వు బ్రతకాలి జానకీ!!... బ్రతకాలి!...'' రామచంద్రం గొంతు గద్గదమైందీసారి.

"మీరున్నారు చాలు... మీ చల్లని నీడలో వాళ్ళు హాయిగా ఉంటారు...

ఆమె ఆగిపోయింది. ఆమె ఎందుకాగిపోయిందో?... ఎక్కడ ఆగిపోయిందో సరిగ్గా అక్కడినుంచే ప్రారంభించేడు రామచంద్రం.

"జానకీ...! నువ్వు కోరేదేవిటో, నీ మనసులో సుళ్ళు తిరుగుతున్న ఆ బాధేవిటో నేను గ్రహించాను జానకీ. నా జీవితంలో ఎన్నోవసంతాలు నీతోనే గడిచి మొగ్గలుకాచి, పూలు పూచేయి. మన జీవన నందన వనంలో పూచిన ఈ చిరుపూలను జాగ్రత్తగా కాపాడుకునే భారం నాది. అందుకు హామీ ఇస్తున్నాను. జానకీ... నువ్వు భాగం పంచుకున్న నా జీవితంలో మరొకరికి ఎన్నడూ స్థానం లేదు.''

"ఆవేశంగా అన్నాడు రామచంద్రం.

జానకి పెదాలపై నవ్వు పూచింది గమ్మత్తుగా... ఆమె కళ్ళు ఆ ఇంటినోసారి ఆప్యాయంగా పరిశీలించాయి. ఆ పరిశీలనలో ఆ ఇంటి మీద ఆమెకున్న మమకారం, ఆమెకున్న అనురాగం ఎంతో తెలుసును రామచంద్రానికి.

ఇల్లూ వాకిలీ లేకుండా అద్దెఇంట్లో ఎన్నాళ్ళోకాపురం చేసేరు.

"మనకంటూ సొంత ఇల్లుంటే బావుంటుంది కదూ!!''అన్న ఆమె కోరికను కాదనలేకపోయాడతను.

ఆఫీసులో తనకొచ్చే పీ.యఫ్.డబ్బూ, కొంత ఇన్సూరెన్స్‌లోనూ పెట్టి తీసుకుని, అందమైన చూడ చక్కటి ఇల్లు కట్టించేసేడు మరో ఆర్నెల్లలో.

'జానకీ నిలయం'

పేరును చూసి ఎంతో మురిసిపోయిందామె స్త్రీ హృదయం. తన మనస్సులోని కోరికను ఉన్నది ఉన్నట్లుగానే అమలు పరిచిన భర్తమీద ప్రేమ ఎంతో పెరిగిపోయింది.

ఆ రాత్రి రామచంద్రం బ్రతుకులో జానకి అనురాగవసంతం నింపినట్లు మరే రాత్రి నింపలేదు.

* * *

రామచంద్రం జ్ఞాపకాలకు తెరపడిందొక్కసారిగా.

ఎదురుగా ఫోటోలోంచి జానకి ఏమండీ! మీరు దుఃఖిస్తున్నారా??'' అన్నట్లుగా వినిపించింది.

"అవును జానకీ, దుఃఖంగాక మరేముంటుంది? నీకోసం, నీ ప్రేమకోసం, కష్టపడి నిర్మించుకున్న ఈ ఇంట్లో నువ్వు ఎన్నాళ్ళున్నావ్? ఇల్లుకట్టిన ఆర్నెల్లకే నీ తనువుచాలించావు. నీ కోరిక ప్రకారంగానే పిల్లల్ని కష్టపడి చదివించాను. పెద్ద వాళ్ళనుచేసి విద్యాబుద్ధులు చెప్పించి పెళ్ళిళ్ళు, ఈ ఇంటి వాకిట్లో, నీ ఇంటి వాకిట్లో చేసేను... కాని... కాని... వాళ్ళేంచేసారో చూసావుగా?!!! ఉద్యోగాలనే రెక్కలొచ్చి ఎగిరిదూరంగా వెళ్ళిపోయి కాపురాలు పెట్టేరు. ఇల్లు అమ్మేసి ఆస్తిలో భాగాలు వెంటనే పంచెయ్యమని కబుర్లుపెట్టేరు. కాని, జానకీ!! ఈ ఇల్లు నీది. ఈ వాకిలి నీది. ఈ ఇంట్లోని ప్రతీ అంగుళమూ నీదే. నాదనేది ఏవుందిక్కడ? అయినా వాళ్ళకు డబ్బుకావాలి. నీ ఈ జ్ఞాపక చిహ్నాన్ని అమ్మేసి తమకు వాటాలు పంచెయ్యమంటున్నారు.''

గొంతులోంచి మాటలిక రాలేదు రామచంద్రంకు.

ఒక్కనిముషం సేపు విశ్రాంతిగా వాలు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. వీధి తలుపు త్రోసుకుని వస్తూ కనిపించాడు నిరంజనం.

అతడు రామచంద్రం మిత్రుడు. పైగా విపరీతమైన అభిమానం ఉన్న మనిషి.

"నేను విన్నది నిజమేనా???'' నిరంజనం గొంతులోంచి వచ్చిందా ప్రశ్న.

* * *

"నిజమే ఖాన్.... నిజమే... ఈ షాజహాన్ జీవితంలో ఎప్పుడూ ఎక్కడా ఓటమి ఎరగడు. నా సర్వసామ్రాజ్యం ధారపోసి, నా ప్రజలరక్తమాంసాలు పిండి నిర్మించిన నా ముంతాజ్ ప్రేమ మందిరం అది. ఆమెకన్న బిడ్డలకు ఆ తల్లి జ్ఞాపక మందిరం అది... వారి హృదయాల్లో తల్లిపట్ల అనిర్వచనీయమైన అనురాగం ప్రవహిస్తుందని భావించేను. కానీ... కానీ... వాళ్ళు కర్కశులు ఖాన్!! కర్కశులు...

మాతృ హృదయపు మమత గ్రహించలేని బదిరాంధులు వాళ్ళు. వాళ్ళకు సామ్రాజ్యంమీదున్న కాంక్ష తల్లిదండ్రులపట్లలేదు. ఎన్నో లక్షల ధనం ధారవోసి వారితల్లి స్మారక చిహ్నంగా నిర్మించినందుకు నన్ను ద్వేషిస్తున్నారు... ఖజానాలోని ధనం మంచినీళ్ళలాగా వాడానని నా మీద 'పగ' పెంచుకున్నారు. అనుభవించేందుకు ఆస్థిపాస్తులెన్ని ఉన్నా... ఈ పాలరాయి మహల్ నిర్మించానని కత్తి గట్టేడు ఔరంగజేబు. ఏ వెలకైనా తెగనమ్మి ధనాన్ని పొందుపరిచి తమకివ్వామని అతని వాదన.''

షాజహాన్ గుండెల్లోంచి పెల్లుబికే ఆ కన్నీటి వరదకు ఆనకట్టను ఎవరు వేయగలరు? ఎవరికది చాతనవుతుంది?!...

''జహాపనా! ఈ విషయంలో దిగులేమీ చెందవద్దు. ఔరంగజేబును నెమ్మదిగా మంచి మాటల్లో పెట్టి దార్లోకి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తాను.'' అనునయంగా అన్నాడు ఖాన్.

''లేదు ఖాన్! ఔరంగజేబుకు రాజ్యంకోసం పిచ్చిపట్టింది. ఆ పిచ్చిలో అన్నదమ్ములను కూడ ఎంచక అందర్నీ బాధిస్తున్నాడు. రాజ్యకాంక్ష ఎంతటి ఘోరాన్నైనా చేయిస్తుందన డానికి ఔరంగజేబు నిదర్శనం... ఖాన్... బ్రతికినంతకాలం బ్రతకను. శరీరంలో జవసత్వాలు తగ్గేయి. బుద్ధిలో మరుపు గుణం పెరిగింది. కార్యరంగంలో కుతూహలం లోపిస్తోంది. ఈ మొగలాయి సామ్రాజ్యం పతనం కావడానికి తథ్యంగా కనిపిస్తోంది!!''

ఇక ఆపైన మాట్లాడలేకపోయాడు షాజహాన్.

''ప్రభూ! మీరేమీ విచారించకండి. ఔరంగజేబు రాజుకావాలంటే తండ్రినీ, అన్నలను అడ్డులేకుండా చేసుకోవాలి. ఈ ఖాన్ బొందిలో ప్రాణాలుండగా ప్రభువు మీద 'ఈగ'ను సైతం వాలనివ్వను''

ఆవేశంతో అన్నాడు ఖాన్. కాని ఆ మరునిముషంలోనే రక్తం ఓడుతున్న కరవాలంతో ఆ గదిలోకి చొరబడిన ఔరంగజేబు, షాజహాన్ చక్రవర్తినీ, ఖాన్‌నూ బందీలుగావించేడు.

ఔరంగజేబు నవ్వుకోసాగేడు. తుళ్ళి తుళ్ళి నవ్వుకోసాగేడు. అతనలా నవ్వేసినప్పుడు కనుబొమలు వింతగా కదులుతున్నాయి. అతని కన్నుల్లోంచి 'మత్సరం' స్రవిస్తోంది. రాజ్యకాంక్ష పరాకాష్ఠ చేరుకుంది.

* * *

ఆ అరుగు మీద ఒక్కడే కూర్చుని అనంతంలోనికి నిరాసగా చూస్తున్నాడు రామచంద్రం. ఆయన గుండెల్లోంచి దావానలం ఏక్షణంలోనైనా బయట కుబికేందుకు సిద్ధంగా ఉంది.

రామచంద్రం కెదురుగా ఉన్న ఖాళీజాగాలో ఊరిపెద్దలు, మరోప్రక్కగా ఇద్దరు కొడుకులూ మురళీ, మధూలు కూర్చుని ఉన్నారు.

ఎన్నో కష్టాలకూనష్టాలకూ ఓర్చి, రాత్రింబవళ్ళు శ్రమించి నిర్మించిన ఆ జానకీ నిలయం అమ్మి ఆడబ్బును పంచుకుని పట్టుకుపోయేందుకు ఎదురు చూస్తున్న కొడుకులు ఓప్రక్కా...

జీవిత చరమాంకంలో నాకేం! అని గుండెలమీద చెయ్యి వేసుకుని కొడుకులూకోడళ్ళ ఆదరాభిమానాల మెత్తటి 'శయ్య'పై నిర్భావీగా నిద్దర పోయే స్థితి లేక అలమటించే రామచంద్రం మరో ప్రక్క...

రామచంద్రం అంతరంగం మధన పడుతోంది. అది గ్రహించేడు నిరంజనం.

ఇద్దరు కొడుకుల కోరిక ప్రకారంగా రామచంద్రం తలపంకించిన గురుతు ప్రకారంగా ఇల్లు కొనుక్కుందుకు సిద్ధమైన జనం పాట పెట్టేరు. అయిదువేలనుంచి పాటమొదలై పాతికవేల దాకా వచ్చి అక్కడే ఆగిపోయింది. నిర్లిప్తతగా నవ్వుకున్నాడు రామచంద్రం. ''జానకి మీద తనకుగల ప్రేమ విలువ పాతికవేల రూపాయలు!! రాత్రింబవళ్ళు శ్రమించి నిర్మించుకున్న ఈ మహల్ ధర పాతికవేలు!!...''

''మా ఇద్దరికే చెరో పాతికవేలన్నా కావాలిప్పుడు. పాటచూస్తే, అంత డబ్బు రాదేమో నన్న బెంగగా ఉంది...'' మురళీమధూలు నిరంజనంతో మొర పెట్టుకున్నారు. నిరంజనం మనస్సులోనే వారు 'ఏవ' చూసి అసహ్యించుకున్నాడు.

''జానకీ నిలయం మరో అయిదు నిముషాల్లో పాతికవేలకు మరొకరికి స్వాధీనం అయిపోతుంది. రామచంద్రం కట్టు బట్టలతో వీధిని బడటం ఖాయం... ఎక్కడికి పోతాడు రామచంద్రం.??''

నిరంజనం మెదడు తీవ్రంగా ఆలోచించిందో రెండు నిముషాలపాటు.

''జానకీ నిలయం పాట యాభై వేల రూపాయలు!''

స్థిరంగా, గంభీరంగా అన్నాడు నిరంజనం.

కూర్చున్న చోటు నుంచి హఠాత్తుగా లేచేడు రామచంద్రం. మురళీమధూలు తత్తరపాటు కలిగినా సర్దుకుని సంతోషంగా ఒకరి ముఖాలొకరు చూసుకున్నారు.

పాట ఆగింది. యాభైవేలరూపాయలకు నిరంజనంకు ఖాయపర్చేశారందరూ...

తన చేతిలో ఉన్న సంచీలోంచి యాభైవేల రూపాయలూ తీసి అక్కడి పెద్దల చేతుల్లో ఉంచాడు నిరంజనం.

రామచంద్రం మనస్సు మూగవోయిందాక్షణం.

ఆ డబ్బును రామచంద్రంకు ఇవ్వబోయారు పెద్దలు. రామచంద్రం పుచ్చుకోలేదు. అతని హృదయం బావురు మంటోంది. కళ్ళు నీటి మడుగులే అయ్యాయి.

''ఆ డబ్బు నాకొద్దు. అదిగో!!.. అక్కడ కూర్చున్నారు. నా అనురాగ చిహ్నాలు, నాముద్దు బిడ్డలు వారికిచ్చేయండి. వాళ్ళమ్మస్మృతి మందిరం ఖరీదు కట్టించి ఆడబ్బును పంచుకోవడానికి వచ్చిన వాళ్ళకు యిచ్చెయ్యండి.''

మాటలు తడబడు తూండగా తన చేతిలోని. ఆ ఇంటికి సంబంధించిన కాగితాలు నిరంజనం చేతుల్లో ఉంచేడు రామచంద్రం.

తన చేతిలోని కాగితాల వంక ఓ మారు కన్నీరు నిండిన కళ్ళతో చూసేడు నిరంజనం. అతని హృదయం పగిలింది. కాని బయటకు ఉబకలేదతను. అరక్షణంలోనో, క్షణంలోనో పగల బోయే అగ్ని పర్వతంలా ఉందతని పరిస్థితి.

ఛివాల్న రామచంద్రం చేతులు అందుకుని ఆ చేతుల్లో ఆ కాగితాలు తిరిగి పెట్టేసేడు.

''నిరంజనం?!!...'' ఆశ్చర్యంగా నోరు వెళ్ళబెట్టేడు రామచంద్రం.

''అవునా! రామచంద్రం!...

జానకీ నిలయాన్ని ఖరీదు కట్టి కొనగలిగే మనిషినా నేను? ఆ దివ్యమూర్తి జానకమ్మ జ్ఞాపక మందిరం అది. ఆ మందిరాన్ని ప్రాణాల్తో సమానంగా చూసుకుంటున్న నీ అంతరంగం నాకు తెలుసురా!! ఎన్ని బాధలు పడి ఆ ఇంటిని నిర్మించుకున్నారో, ఎంత ఆ వేదనతో నువ్వీరోజు నీ మనస్సులో రగిలే దావానలాన్ని అదుపులోనుంచు కుంటున్నావో గ్రహించక పోలేదురా!!... ఒరే! రామచంద్రం. నాకు తెలుసు... ఆ ఇల్లు నీపాలిటి తాజ్‌మాహల్ అని. తాజ్‌మహల్ కైనా ధరకట్టి విక్రయించవచ్చునేమోగాని జానకీ నిలయం వెల కట్టడానికి ఎవరికి చాతనవును. ఆ పవిత్రమూర్తి జానకీ దేవి జ్ఞాపకంగా ఉన్న ఇంటికి యికనుంచి కూడా నువ్వే అధికారివి. నువ్వుతప్ప, ఆ యింటికి యికనుంచి కూడా నువ్వే అధికారివి. నువ్వు తప్ప, ఆ ఇంటిలో నివశించడాని కెవరికీ అధికారం లేదు.''

ఆగి ఊపిరిపీల్చుకున్నాడు నిరంజనం. ందరూ ఆశ్చర్యంతో అతని వేపే చూడసాగేరు.

మళ్ళీ... అన్నాడు నిరంజనం.

''అన్నపూర్ణ వంటి ఆమెనూ, నిన్నూ ఎన్నడూ మర్చిపోలేను రామచంద్రం. నాకు మీరు ఒకప్పుడు చేసిన సహాయానికి ఏమిస్తే మీరుణం తీరుతుంది?... ఎన్నో సార్లు ప్రయత్నించినా మీరు నిరాకరించేవారు. ఈ విధంగానైనా నన్ను సంతృప్తి మనస్కుణ్ణి చేసుకోనీయ్‌రా...''

ఆగిపోయాడు నిరంజనం.

రామచంద్రం అప్పటికే నీరైపోయాడు.

అతని హృదయంలోని కన్నీటి కెరటాలు ఉవ్వెత్తున లేచి... అలా.. అలా.. పరవళ్ళు త్రొక్కుతూ నిరంజనాన్ని చుట్టుముట్టేశాయి. రామచంద్రం బిగించిన కౌగిట్లో తడిచి ముద్దయిపోసాగేడు. నిరంజనం.

*

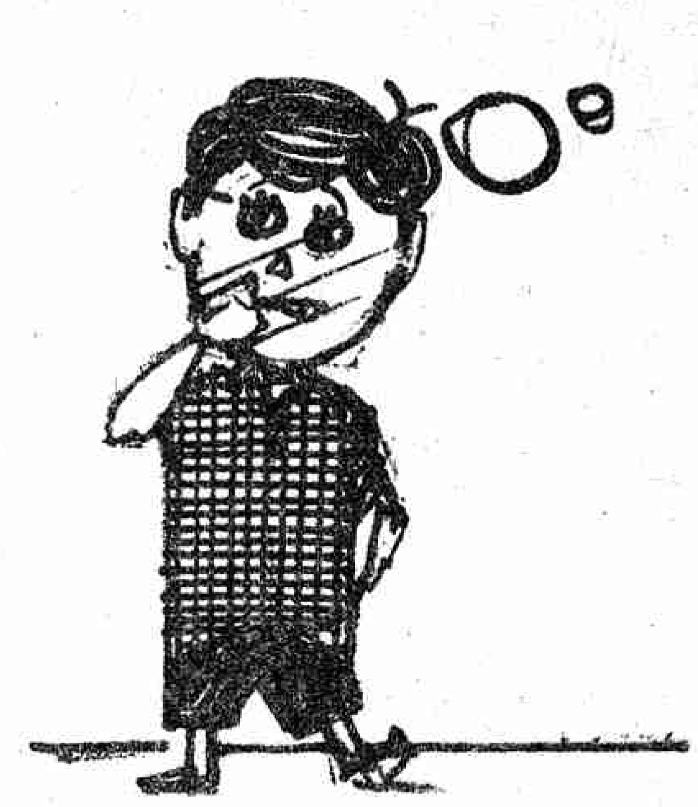

టిక్కెట్లు

బాబుని తీసుకుని పుట్టింటికెళ్తోంది పార్వతి.

''అమ్మా! టేబుల్ తీసికెళదామే'' అన్నాడుబాబు.

''వద్దు బాబూ...'' అందిపార్వతి.

స్టేషన్ కొచ్చాక మళ్లీ అడిగాడు.

''ఛీ నోర్మూసుకో'' అంది పార్వతి.

రైలెక్కాక కూడా అడిగాడుబాబు. బాగా కసిరింది పార్వతి.

ఇంతలో టి.సి. వచ్చి టిక్కెట్లు అడిగాడు.

కనపళ్ళేదు. ''నువ్వేమైనా తీశావా'' అడిగింది బాబుని.

''అందుకే చెప్పాను టేబుల్ తేవాలని, టిక్కెట్లు దానిమీదున్నాయి'' అన్నాడు బాబు.

—బి.వేణు (గుత్తి)

హాహ్హా హాహా